

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **L. B.,** zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 8. 2004, č. j. 30 Az 233/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. 7. 2003, č. j. OAM-4254/VL-10-K02-2002. Tímto rozhodnutím žalovaného nebyl stěžovatelce udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 ani podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a současně bylo vysloveno, že na stěžovatelku se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Současně s kasační stížností požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatelka v obecné rovině toliko namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3

zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 12, § 91 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazovala na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadovala, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka domovskou zemi neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, t. j. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, který dovodil, že uváděné problémy (špatná sociální situace stěžovatelky, ekonomické problémy, resp. následná snaha o legalizaci pobytu v České republice) nelze pod označené důvody podřadit. Krajský soud neshledal ani porušení označených ustanovení správního řádu, ani zákona o azylu. Krajský soud se proto zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu a v označených námitkách stěžovatelce nepřisvědčil. Na základě výše uvedených argumentů pak Krajský soud v Hradci Králové žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, ve které namítá stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně zejména uvedla, že krajský soud se nezabýval otázkou, zda správní orgán postupoval v souladu s platnými právními předpisy a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci; namítala porušení § 3 odst. 4 a § 46 správního řádu. Správnímu orgánu stejně tak vytýkala, že nezkoumal existenci podmínek vymezených § 14 zákona o azylu, přičemž krajský soud v rozsudku neuvedl, zda správní uvážení v otázce udělení humanitárního azylu nepřekročilo meze zákona a zda je správní orgán nevyložil příliš úzce; poukázala na humanitární důvody a dovozovala, že v jejím případě jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení tohoto typu azylu. Doplnila, že po návratu do domovské země by se ocitla v neřešitelné a zřetelehodné situaci, pro které by měl být udělen humanitární azyl; je sirotek, nemá se kam vrátit. Na základě výše uvedeného pak požadovala zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení. Současně navrhla přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis a judikaturu. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovatelce azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkou.

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka za tento důvod označila nejprve důvod vymezený pod písm. a) § 103 odst. 1 s. ř. s., tedy nesprávné právní posouzení právní otázky soudem, je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu významu tohoto důvodu. Nejvyšší správní soud především obecně poznamenává, že nesprávné posouzení právní otázky může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

Označená pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části („došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu“) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení uvedenému v tomto zákonném ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena

a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné, a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. K nesprávnému posouzení právní otázky soudem, resp. vadám řízení v předcházejícím řízení tak podle Nejvyššího správního soudu nedošlo. Z těchto důvodů proto nemohl přisvědčit ani konkrétním námitkám stěžovatelky, ve kterých namítala nedostatečné zjištění skutkového stavu, resp. nesprávné právní posouzení. Nejvyšší správní soud stěžovatelce nepřisvědčil ani v namítaném porušení § 3 odst. 4 a § 46 správního řádu.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka podala dne 15. 9. 2002 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém výslovně uvedla, že o azyl žádá z důvodu, že „byla bez práce, manžel zemřel, nemohla uživit své děti“. I z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky ze dne 1. 4. 2003 pak vyplynulo, že stěžovatelka o azyl žádala z ekonomických důvodů; nemohla uživit své děti, doma dlužila hodně peněz, tak odjela, děti nechala u své matky, a chtěla vydělat peníze. Stěžovatelce byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočníka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámila, vyjádřila se k němu, případně navrhla jeho doplnění; této možnosti nevyužila.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Označené, převážně ekonomické důvody, nelze ani podle Nejvyššího správního soudu podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Problémy se splácením dluhů podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nelze pod důvody vymezené zákonem o azylu podřadit, neboť se nejedná o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, či odůvodněný strach z pronásledování z důvodu národnosti, rasy, náboženství nebo příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislostech tvrzených stěžovatelkou pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před prokázaným ohrožením, což se však v dané věci nestalo.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že správní orgán nezkoumal existenci podmínek § 14 zákona o azylu, v jehož smyslu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, k té Nejvyšší správní soud především poznamenává, že posouzení udělení azylu dle § 14 zákona o azylu stěžovatelka v žalobě nerozporovala, stejně tak neuváděla ani důvody, pro které by tento azyl bylo třeba udělit. Jak vyplynulo ze soudního spisu, v žalobě se stěžovatelka omezila toliko na tvrzení o porušení správního řádu, na důvod vymezený v § 12 zákona o azylu, a na tvrzení o překážce vycestování dle § 91 zákona o azylu, kterými se však krajský soud řádně zabýval. Z dikce § 104 odst. 4 s. ř. s., jakož i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, sp. zn. 1 Azs 34/2004), přitom plyne, že stěžovatelka

nemůže v kasační stížnosti uplatňovat jiné právní důvody, než které uplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohla. Lze tedy shrnout, že z důvodu, že se stěžovatelka přezkoumání udělení humanitárního azylu v řízení před krajským soudem nedomáhala, nebylo ze shora vymezených důvodů třeba označené námitky posuzovat.

Nad rámec výše uvedeného a toliko pro úplnost Nejvyšší správní soud k udělení humanitárního azylu doplňuje, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu mohou správní soudy přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je přezkum zákonnosti rozhodnutí, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko tomuto orgánu.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v posuzované věci nenastalo.

Po porovnání všech námitek a jich doplňujících tvrzení stěžovatelky s významem jednotlivých důvodů, pro které by bylo možné kasační stížnosti přisvědčit, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. nedošlo.

Nejvyšší správní soud uvádí, že přezkoumal i všechny další námitky, či rozvádějící tvrzení stěžovatelky, obsažené v kasační stížnosti, avšak neshledal naplnění ani jednoho z označených stížnostních důvodů.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil a stěžovatelka neměla ve věci úspěch, rozhodl

tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu